

De groenteverwerkende industrie: Een stabiele markt

De recente toetreding van de Oost-Europese landen tot de EU heeft een impact op verschillende sectoren. Ook de groenteverwerkende industrie in West-Vlaanderen ondervindt de aanwezigheid van vooral Polen, Hongarije en Tsjechië op onze markt. Toch mag dit niet overroepen worden, aldus Dirk Decoster, voorzitter van het Verbond van groenteverwerkende bedrijven en industriegroenten (Vegebe vzw).

In welke mate heeft de uitbreiding van de EU nu een invloed op de groenteverwerkende sector in Vlaanderen?

De impact is reëel, zoveel is zeker, maar daar wil ik onmiddellijk aan toevoegen dat het niet om een recent fenomeen gaat: vroeger was er ook al volop productie in Polen, Hongarije en Tsjechië. De invoerbepalingen zijn al meer dan een jaar geleden weggevalen. Alleen wordt er nu meer over gesproken. Belangrijker fenomeen vandaag is dat de sector in Vlaanderen niet meer kan groeien, terwijl die in Oost-Europa nog volop groeit. Tot voor twee jaar kende de Belgische markt nog een groei van zo'n 2%. Nu blijft het een stabiele markt.

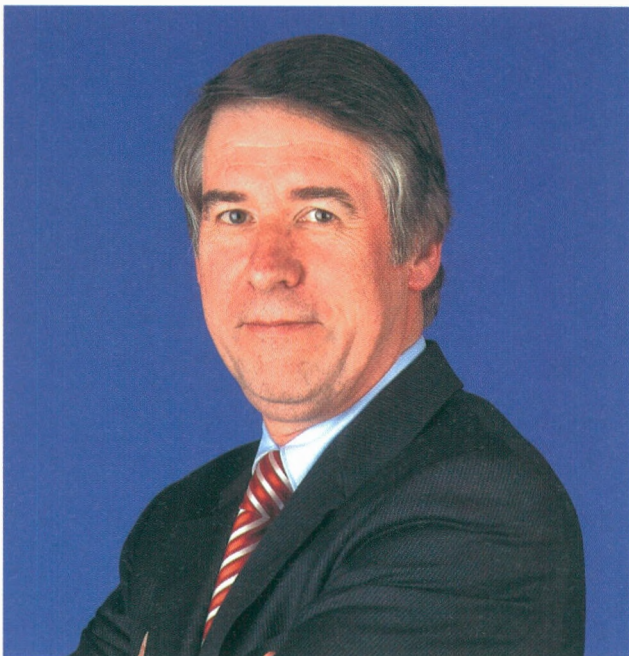
Hoe komt het dat de sector niet meer kan groeien?

—
"VROEGER WAS ER
OOK AL PRODUCTIE IN
OOST-EUROPA; ALLEEN
WORDT ER NU MEER
OVER GESPROKEN."
—

Om te beginnen stijgt het verbruik van groenten niet spectaculair meer, maar de groeistop is vooral te wijten aan onze kostprijs waardoor bepaalde exportlanden wegvallen. Daarnaast is er ook meer import, hoewel niet overdreven veel meer.

Europa produceert circa 3.000.000 ton groenten per jaar. België heeft hierin een aandeel van 750.000 ton en Polen 350.000 ton, maar Polen is in opmars en België blijft gelijk.

De productie in Polen is voornamelijk bestemd voor de eigen markt en de Russische markt. Slechts een gedeelte komt naar België, maar dat gedeelte wordt psychologisch zwaar benadrukt en uitgebuit door de inkopers.

■ Dirk Decoster, voorzitter Vegebe, is optimistisch over de toekomst van de groenteverwerkende industrie in West-Vlaanderen

Vegebe

De heer Decoster is Managing Director van Dujardin Foods (Koolskamp), maar spreekt hier - als voorzitter van Vegebe - in naam van de volledige groenteverwerkende sector. Vegebe is een hedendaagse **beroepsorganisatie voor de verwerking en handel in industriegroenten**, in de praktijk hoofdzakelijk een West-Vlaamse aangelegenheid.

Alle industriële diepvriesgroentebedrijven situeren zich - op één na - in West-Vlaanderen. Onze provincie telt geen industriële groenteconservenbedrijven meer (zie *figuur 1*).

De productie gaat - elk voor een derde - naar volgende afzetmarkten: grootwarenhuizen, catering en industrie voor verdere verwerking.

De West-Vlaamse groenteverwerkende sector krijgt eindelijk erkenning als 'cluster' die een belangrijke bijdrage betekent voor de economie in West-Vlaanderen. De NBB laat tegenwoordig diepgaande studies uitvoeren over de sector.

Worden in Oost-Europa dezelfde groenten geteeld als hier?

Het klimaat is meer continentaal maar de voornaamste producten die we hier telen - zoals de koolsoorten, erwten en bonen - groeien even goed in Polen. De kwaliteit van de groenten is ook even goed, mede door het vele handwerk daar. Let op, de Polen mogen dan wel uitstekend produceren, op logistiek vlak zijn zij vooral gericht op Duitsland.

Moeten we vrezen voor de toekomst van de groente-verwerkende sector in België?

De grote vrees van de sector is het enorme verschil in kostprijs tussen groenten uit Oost-Europa en België. Belangrijke elementen in de kostprijs zijn de grondstof, de energie, de lonen en het milieu. Om te beginnen is de prijs van de gronden slechts 1/100ste van de prijs in België, de groenten zelf zijn veel goedkoper en lonen liggen op nauwelijks een vijfde van hier. De loonkost bedraagt 10 à 15% van het product. Naast energie wordt onze grootste kostenpost gevormd door de verplichte investeringen in verband met watergebruik en -zuivering en allerlei maatregelen tegen milieuhinder. Deze problematiek is tot nu toe onbestaande in Oost-Europa. Daarbij komt nog dat de nieuwe lidstaten tot 40% subsidie van de EU ontvangen voor investeringen (de zogenaamde EOGFL¹-subsidie), terwijl België daar geen aanspraak meer kan op maken. Spanje en Portugal hebben daar de laatste jaren trouwens ook optimaal kunnen van genieten. Er wordt volop geïnvesteerd in de nieuwe lidstaten, zoveel is duidelijk. Al is er absoluut geen sprake van ons hier gewonnen te geven. Ondertussen is het belangrijk dat we onze traditionele productie in Vlaanderen niet verloren laten gaan.

HET VERBETEREN EN ONTWIKKELEN VAN NIEUWE PRODUCTEN EN EEN EFFICIËNTERE PRODUCTIE ZIJN CRUCIAAL OM DE CONCURRENTIEPOSITIE VAN DE WEST-VLAAMSE BEDRIJVEN TE VERSTEVIGEN

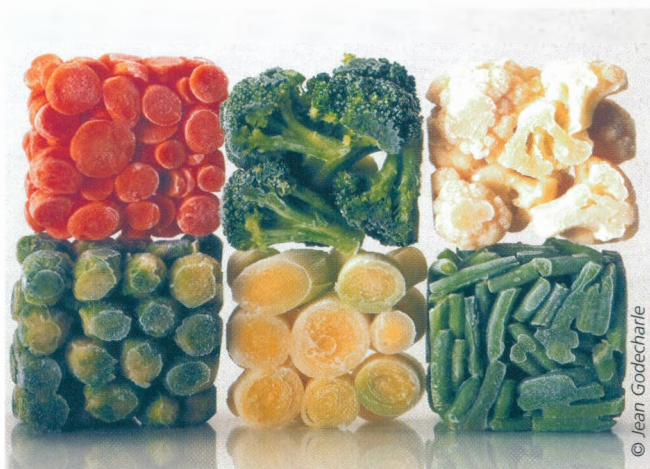
Hoe kan u garanderen dat België op termijn nog mee kan op productievlak?

Dat is waar Vegebe vandaag volop aan werkt. Gezien handarbeid duur is, moeten wij ons toelagen op het automatiseren om de concurrentie aan te gaan. Door de druk van de nieuwe lidstaten moeten wij daarbij ook voortdurend zorgen dat de randelementen goedkoper worden: bijvoorbeeld het karton en de folie voor de verpakking, de landbouwers moeten goedkoper leveren, ... Mijn theorie is dat wij collectiefaan het verarmen zijn. Er is geen ruimte meer om de lonen te laten stijgen, terwijl de prijs van energie, de milieukosten, enz. wel omhoog gaan. Ongetwijfeld zullen de loonverschillen op termijn genivelleerd zijn en zal de milieuwetgeving daar ook moeten toegepast worden. Als we die periode kunnen overbruggen is dat een reden te meer om te blijven geloven in onze eigen productie.

Hoe kunnen West-Vlaamse bedrijven hun concurrentiepositie verstevigen?

Het verbeteren en ontwikkelen van nieuwe producten en een efficiëntere productie zijn cruciaal om de concurrentiepositie van de West-Vlaamse bedrijven te verstevigen. Daartoe hebben Vegebe en de universiteit Gent het *Vlaams Technologisch Adviescentrum voor de Groenteverwerkende sector* (VLAG) opgericht. Dit adviescentrum staat de Vlaamse groenteverwerkende bedrijven bij in innovatie van proces en product.

1 Europees Oriëntatie- en Garantiefonds voor de Landbouw

De Belgische groenteverwerking: enkele kerncijfers

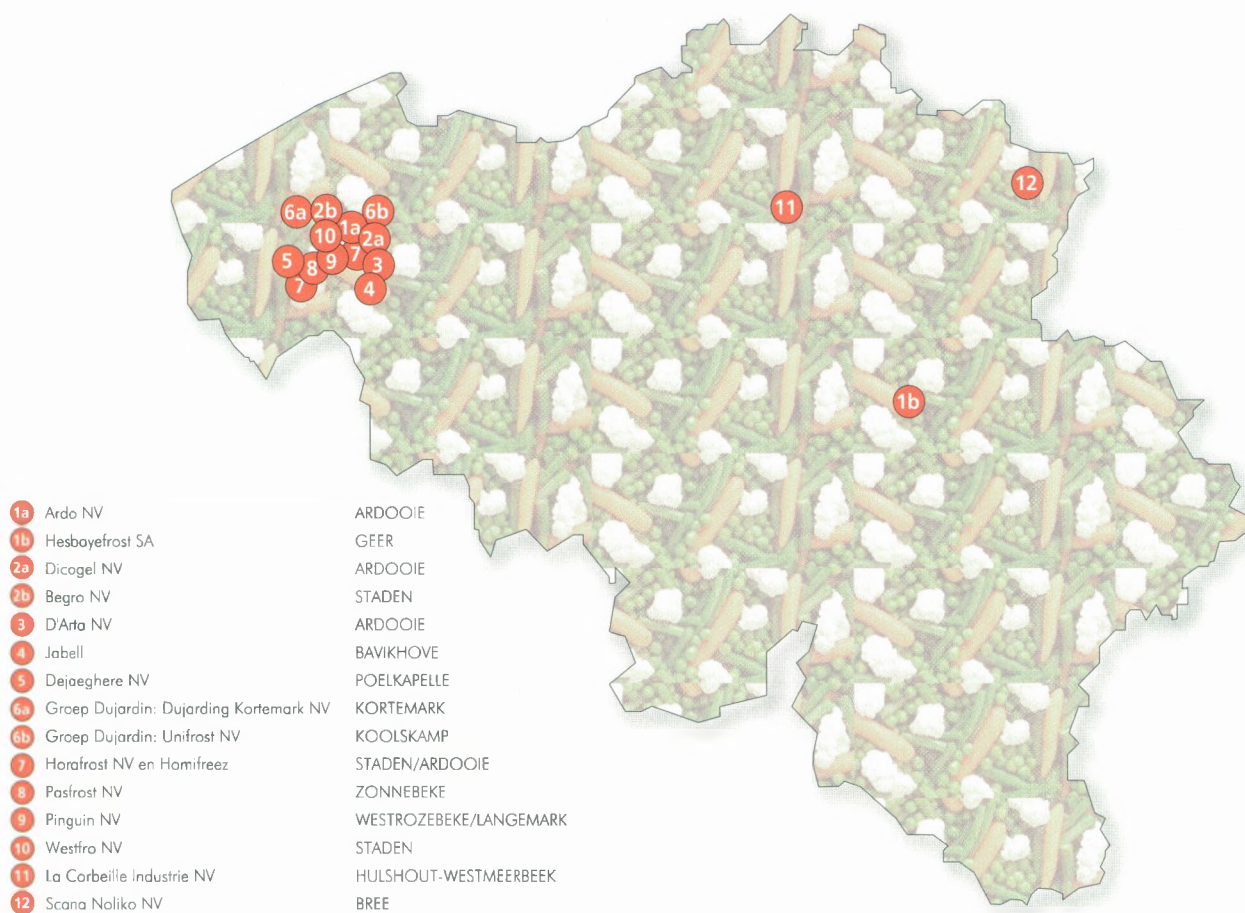
Diepvriesgroenten:	
jaarlijkse productie:	795.500 ton (EU 2 miljoen ton/jaar)
tewerkstelling:	2.260 arbeiders en bedienden
Groenteconserven:	
jaarlijkse productie:	145.000 ton
tewerkstelling:	720 arbeiders en bedienden
Belangrijkste groenten	
Erwten, bonen, bloemkool, wortelen, spruitkool, spinazie	
Aantal leveranciers:	
Vlaanderen:	3.200 (63 %)
Wallonië:	400 (7 %)
Frankrijk:	1.450 (30 %)
Duitsland:	50 (< 1 %)
Nederland:	via Nederlandse handel of TV

BRON: Vegebe. Verwerking WES

Figuur 1

De groenteverwerkende industrie in België: hoofdzakelijk een West-Vlaamse aangelegenheid

BRON: Vegebe, Verwerking: WES

Welke is de impact op de werkgelegenheid in West-Vlaanderen?

Op vandaag is er geen banenverlies. In de toekomst wellicht wel gezien we maximaal zullen moeten automatiseren. Als het verschil in kosten werkelijk te groot wordt, of als een diepgevroren product uit Polen inclusief het transport tot hier goedkoper wordt dan je het hier zelf produceert, dan zal het telen, invriezen en verpakken ginder gebeuren.

Op vandaag doen we dat nog niet, omdat we vooral proberen terug te 'vechten' door hier de kosten te drukken. De dag dat we ons gevecht verliezen, gaan de Vlamingen voor de basisproducten delocaliseren en terug in België invoeren waar dan nog het veredelen, de verpakking en de logistiek overblijft.

Strijden met gelijke middelen

Zijn er nu al industriële groenteverwerkende bedrijven die delocaliseren naar Oost-Europa?

In de sector zijn er nog quasi geen grote productie-eenheden in de nieuwe lidstaten, maar het is wel een feit dat alle bedrijven zich al eens informeren over de mogelijkheden... Een veel gekozen optie op dit moment is de productie aan Oost-Europeanen overlaten en aankopen. Essentiële voorwaarde is dat daarbij geen enkele toegeving gedaan wordt op het gebied van voedselveiligheid. We moeten strijden met gelijke eindmiddelen, de criteria zijn in België heel streng. Dat kost ons heel veel geld, en we weten dat deze controle in de nieuwe lidstaten niet gebeurt. Dat is een duidelijke oproep aan de Belgische overheid die zou moeten verplichten dat een ingevoerd product uit de nieuwe lidstaten aan dezelfde eisen voldoet als deze die aan onze producenten gesteld worden. Tot het zover is, zijn de Belgische bedrijven genoodzaakt om zelf controles uit te voeren op de ingevoerde groenten.

Tot nu toe verwerken wij vooral groenten uit een regio van maximaal 200 km. Als we de groenten beginnen in te voeren, dan weet de consument noch van waar het product komt, noch of de kwaliteit even goed is als de Belgische. Op het weinige dat we nu invoeren doen we een eigen controle. Dat zit in het *Vegebe*-systeem en slaat op alle verse producten die binnenkomen, zoals ajuin uit Turkije. Voor de diepgevroren producten die in het buitenland aangekocht worden staat ieder bedrijf afzonderlijk in voor de controle. Maar nogmaals, het zou veel beter zijn als de overheid ook aan de nieuwe lidstaten een intern auditsysteem oplegt.

Eist Europa dan geen vermelding van het land van herkomst?

Bij diepvriesgroenten of conserven is dat niet vereist, wel voor het vlees of de vis die eventueel in bereide groentemengelingen zitten.

Eet meer groenten!

Moeten de mensen opnieuw aangezet worden om meer groenten te eten?

Extra promotie voor ons product zou alvast één manier zijn om de groeiomogelijkheden van de groenteverwerkende nijverheid te verbeteren. Wij hebben voor onze bedrijven het voordeel dat we een heel gezond product hebben. Uiteraard blijft 'tuint-vers' onovertroffen, maar het is bewezen dat industrieel diepgevroren of geconserveerde groenten beter zijn dan 'markt-vers'.

Reportage: Sabine Simoens

Voor meer informatie:
www.vegebe.be
www.vlag.Ugent.be

OM RESULTAAT TE HALEN MOET JE DE BESTE SPELERS HEBBEN.

Rendement groeit nog altijd voort uit gemotiveerde medewerkers: mensen die begaan zijn met hun vak en verantwoordelijkheid durven nemen... Met ons sociaal secretariaat, kinderbijslagfonds, sociale verzekeringen,... zijn we al jaren thuis in de meest veeleisende ondernemingen. ADMB Interim is ongetwijfeld het sluitstuk van een geïntegreerd dienstenpakket. Wenst u meer informatie over ADMB Interim of andere diensten van ADMB? Stuur, fax of mail uw gegevens naar: ADMB Interim, Smedenstraat 60, 8000 Brugge. Telefoon: (050) 47 48 49, fax (050) 47 48 58

e-mail: admb@admb.be

U vindt het adres en telefoonnummer van het ADMB-kantoor in uw buurt in de Gouden Gids onder rubriek 7470.

WWW.ADMB.BE